

Ulinčevci: istočni dio glavnog trga.

IVAN KOZARAC

(1885.-1910.)

III. razred
gimnazije

Ivana Grgić, prof.
Gimnazija Ljubuški

O AUTORU

- Ivan Kozarac, pjesnik i pripovjedač.
- Rođen je u Vinkovcima, 8. veljače 1885. godine. Potječe iz seljačke obitelji oca Nikole i majke Stane.
- Upisuje se u gimnaziju, ali uspijeva završiti samo dva razreda. Kao trinaestogodišnjak, želeći izbjeći obiteljsko siromaštvo, zapošljava se kao pisarski vježbenik u Kotarskom sudu u Vinkovcima.
- Postaje politički aktivan u Hrvatskoj pučkoj naprednoj stranci.
- Godine 1903., Ivan je obolio od tada neizlječive tuberkuloze.
- U ljeto, 1910. godine književnik i liječnik Milivoj Dežman upućuje ga na liječenje u Brestovac. Međutim, Ivan se već u rujnu neizliječen vraća u Vinkovce gdje samo dva mjeseca nakon povratka, umire u 25. godini života. Pokopan je 18. studenog, na groblju sv. Marije Magdalene u Vinkovcima.

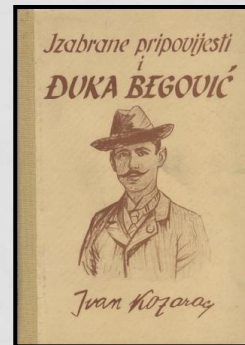
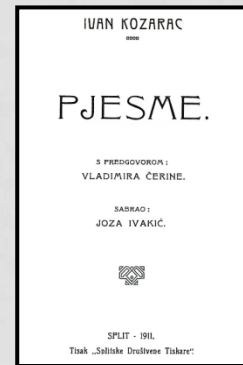
STVARALAŠTVO

- U književnosti se javlja 1902. godine kada objavljuje svoju prvu pjesmu *Slavjanstvu* te prvu crticu *Slijepac*.
- Godine 1910. objavljuje pjesmu *Milovo sam*, koju je posvetio Mariji Kozarac, udanoj Guttman u koju je Kozarac bio zaljubljen, no kako su bili u krvnom srodstvu ta ljubav nije bila moguća. Njih dvoje se još nazivaju i šokačkim Romeom i Julijom, a 2016. je otkriven spomenik posvećen njima.

STVARALAŠTVO

- Za života je napisao oko 60 pjesama, oko 40 crtica i novela, roman i autobiografiju.
- Veliku zaslugu za tiskanje njegovih djela ima Dragutin Tadijanović.
- Njemu u čast se u Vinkovcima održava manifestacija Dani Josipa i Ivana Kozarca
- Godine 1911. posthumno su objavljene *Pjesme* u Splitu, *Izabrane pripovijetke* u Vinkovcima i roman *Đuka Begović* u Zagrebu. Za života tiskao je samo jednu knjigu, zbirku novela *Slavonska krv*.
- U novelama prikazuje slavonsko selo (propadanje seoskih zadruga, lijenost, rasipnost, pijančevanje, bijelu kugu, lažno bogomoljstvo, nemoral, jagmu za državnim službama....).
- Kao novelist odlikuje se izoštrenim darom zapažanja, lirskim opisima, spontanošću u izražavanju ljudskih strasti i nagona te smislom za psihološku raščlambu. Predstavlja se kao pjesnik i kritičar slavonskog sela, tj. kao izraziti novelist sela.

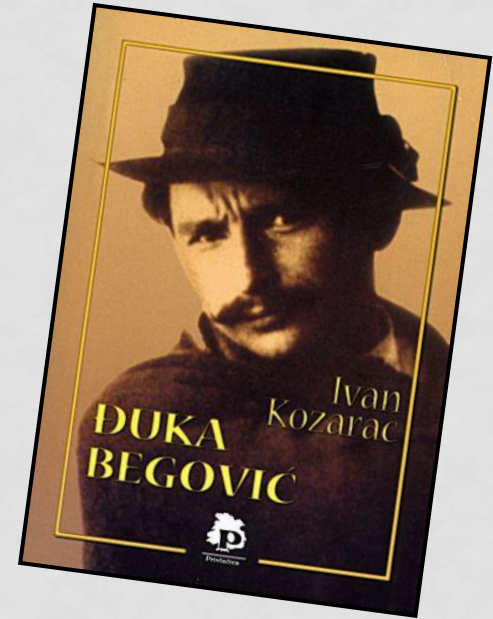
ĐUKA BEGOVIĆ

- Vrhunac njegovog stvaralaštva označava psihološki roman *Đuka Begović*, roman o pojedincu, koji oslikava društvenu stvarnost potkraj XIX. stoljeća.
- Odmah po izlasku, a i kasnije roman je privukao pažnju književne kritike. Ivan Goran Kovačić u tekstu *Život od komada u Novosti* uvrstio je *Đuku Begovića* u dvadesetak najuspjelijih djela naše književnosti i u desetak najizrazitijih ispovijedi naše hrvatske duše
- Podijeljen je na 26 dijelova.

ĐUKA BEGOVIĆ

- Roman prikazuje život glavnog lika Đuke od djetinjstva do njegove materijalne i duhovne propasti, odnosno od djeteta koje je odrastalo u imućnoj i uglednoj obitelji do čovjeka koji je načinom svojega života postao čoban. Poprilična površina zemlje, odnosno imetak u ono vrijeme predstavljao je moć, samim time bogatstvo i ugled. Upravo je to bilo obilježje obitelji Begović.
- Više je problema koji se pojavljuju u romanu.
- Roman je prvenstveno psihološki roman lika; lika koji je fizički zarobljen u selo kojemu psihički ne pripada.
- Đuka kao tridesetogodišnjak, i nakon odsluživanja kazne za ubojstvo svog oca dvoji o tome kako se ponašati i kako živjeti.
- Roman je pisan u 1. licu, a radnju romana saznajemo retrospekcijom glavnog lika.

DOMAĆI URADAK

- Pročitajte u vašim čitankama ulomak iz djela *Đuka Begović* i odgovorite na sljedeće pitanje:

Što opterećuje misli Đuke Begovića nakon povratka s robije?

- Izdvoji trenutke iz njegova života koji ga zaokupljaju i razmotri kako ih doživljava!

